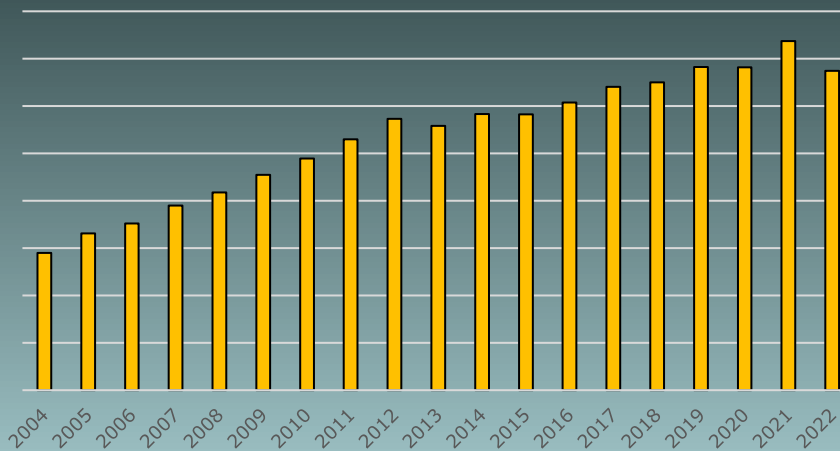

Gunnar Sivertsen:

Fra *Vekt på forskning* (2004) til *Hatlen-utvalget* (2022)

Presentasjon i forbindelse med invitasjon til innspill til utredning om publiseringsindikatoren i 2024

NIFU

2001. Kvalitetsreformen (St.meld. nr.27 (2000-2001))

- Forskning gis en egen vekt i modellen for tildeling av grunnbevilgninger:
 - «Det er ikke nødvendigvis ønskelig at de samme institusjonene og fagområdene som øker eller reduserer undervisningsvirksomheten, også skal øke eller redusere forskningsvirksomheten parallelt.»
 - Foreslår derfor «**en delvis løsrivelse av ressurser til forskning fra endringer i studenttallene**».
 - Man velger «å tildele en del av forskningsmidlene på bakgrunn av en **incentivbasert beregningsmodell med kvantitative indikatorer**».

UH-sektoren

2002. Tre uløste problemer.

- På en nasjonal konferanse 17. september 2002 blir lærestedene og myndighetene enige om å **løse tre problemer i sammenheng**:
 - mangelen på **forskningsinformasjon** som gir samfunnet innblikk i og oversikt over forskningen
 - mangelen på **statistikk** i DBH om forskningen som grunnbevilgningene finansierer
 - det nye behovet for en **budsjettindikator** som stimulerer **lærestedenes ivaretagelse av forskningen**

UH-sektoren

2003. UHR og NIFU får i oppdrag fra departementet å foreslå løsninger på de tre problemene:

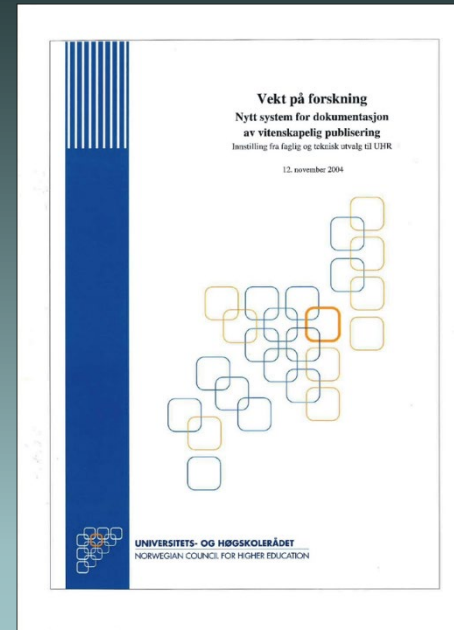
1. Å foreslå et **nasjonalt system for dokumentasjon av vitenskapelig publisering**. (*Felles forskningsinformasjon* hadde vært en ambisjon gjennom hele 90-tallet.)
2. ... for dermed å legge grunnlaget for at sammenlignbar **statistikk for vitenskapelig publisering** kan rapporteres årlig til DBH (som da var begrenset til ressurs- og utdanningsstatistikk).
3. ... slik at departementet kan benytte statistikk for vitenskapelig publisering i **forskningskomponenten i budsjettene** til institusjonene.

UH-sektoren

2004. *Vekt på forskning.* De tre problemene løses i sammenheng:

- Publiseringsindikatoren utformes
- Rapporteringskrav defineres
- Data hentes fra *Frida* (fem læresteder) og *Forskdok* (alle andre) med bl.a. *Web of Science* og *Norart* som importkilder.
- NIFU utarbeider et kanalregister til formålet, som deretter overtas av NSD (nå HK-dir).

2005. Indikatoren implementeres i budsjettet for 2006 med data fra 2004.

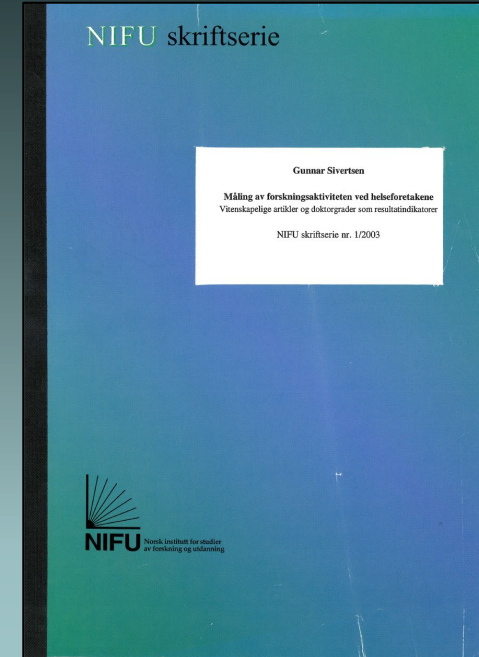
Helseforetakenes forskning

2003. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) etablerer et målesystem for forskning

- Helseforetakene har et lovpålagt ansvar for å **drive forskning** som ivaretar den klinisk rettede, pasientnære forskningen.
- Departementet bevilger **øremerkede tilskudd** til formålet, men har ikke oversikt over hva midlene går til.
- Som svar på behovet utvikler NIFU en **bibliometrisk indikator** basert på artikler i *Web of Science* med et tillegg av artikler i norske helsevitenskapelige tidsskrifter. Indikatoren har fire nivåer.

2004. HOD implementerer indikatoren i sitt finansieringssystem.

2006. HOD **tilpasser** sin indikator til UH-sektorens.

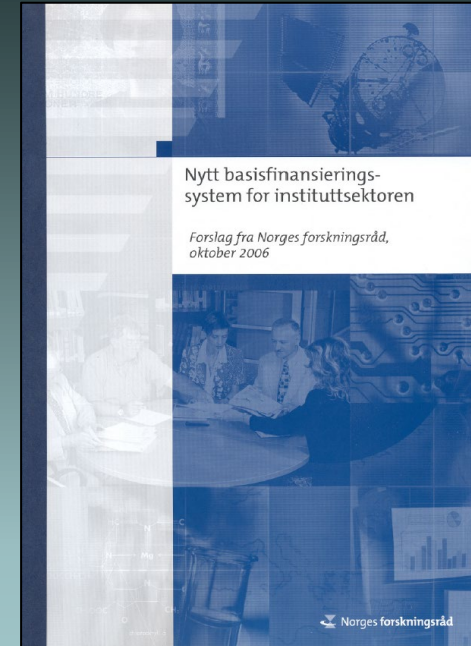

Instituttenes forskning

2006. Forslag om nytt system for å grunnfinansiere instituttsektoren

- Forskningsrådet har ansvar for å tildele grunnbevilgninger **til sektorens forskning** på vegne av Kunnskapsdepartementet.
- På oppdrag fra KD foreslår Forskningsrådet «et resultatbasert system der basisbevilgningen dimensjoneres ut fra hvordan instituttene skårer på indikatorer for kunnskaps- og kompetanseoppbygging».
- Som indikator for vitenskapelig publisering foreslås **samme indikator** som i UH- og helsesektoren.

2009. Det nye systemet innføres.

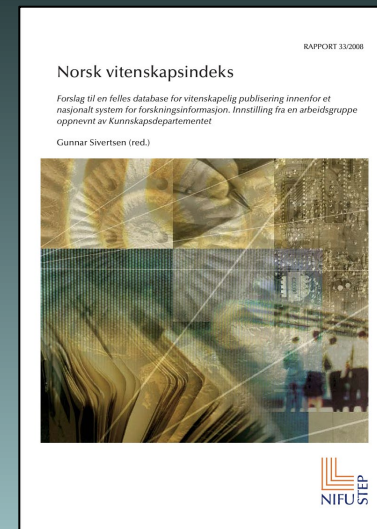
Tre sektorer samles

2008. Kunnskapsdepartementet tar initiativ til felles dokumentasjonssystem

- Alle tre sektorer deltar i arbeidet med kravspesifikasjoner

2010. Cristin lanseres

- Norge blir ett av få land med et nasjonalt integrert forskningsinformasjonssystem.
- Publiseringsutvalget og de underliggende fagorganene utvides til å representere alle tre sektorer.

Bruk i flere sammenhenger enn finansiering

- I tillegg til institusjonenes egen bruk til egne formål:
 - Offisiell statistikk: Indikatorrapporten, DBH, HO21-monitor, OA-barometeret, nøkkeltall for instituttsektoren.
 - Tilstandsrapporter for UH-sektoren (HK-dir) og vurderingsgrunnlaget for NOKUT.
 - Informasjonsgrunnlaget for styringsdialoger.
 - Forskningsrådets innhenting av publikasjonsoversikter fra finansierte prosjekter.
 - Informasjonsgrunnlaget for Forskningsrådets fagevalueringer.
 - Datagrunnlag for forskning om forskning.

Hatlen-utvalget (2022)

- Om publiseringsindikatoren:
 - Forskningsindikatorene fjernes fra UH-sektorens budsjettmodell.
 - Publiseringsindikatoren skulle øke publiseringen – det gjør den ikke lenger.
 - God forskningsinformasjon er heller ikke god nok grunn til å opprettholde indikatoren.
 - Men rapporteringen av vitenskapelige publikasjoner bør fortsette.

Hatlen-utvalget (2022) og de opprinnelige formålene

■ Opprinnelige formål:

- Forskning gis en egen vekt i modellen for tildeling av grunnbevilgninger
- Publiseringsindikatoren skal stimulere lærestedenes ivaretagelse av egen forskning.
- Å gi samfunnet oversikt over og innblikk i forskningen som grunnbevilgningene går til.
- Statistikk i DBH om forskningen som grunnbevilgningene finansierer.

■ Om publiseringsindikatoren:

- Forskningsindikatorene fjernes fra UH-sektorens budsjettmodell.
- Publiseringsindikatoren skulle øke publiseringen – det gjør den ikke lenger.
- God forskningsinformasjon er heller ikke god nok grunn til å opprettholde indikatoren.
- Men rapporteringen av vitenskapelige publikasjoner bør fortsette.